

СИСТЕМА ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Фінансовий контролінг – функція управління фінансовою діяльністю, спрямована на забезпечення оптимізації результативності та ефективності, що виражається в максимізації позитивних фінансових показників: доходу, витрат, прибутку, фінансової стійкості за допомогою способів, методів, засобів контролінгу.

Зміст фінансового контролінгу:

- участь у методологічній підготовці фінансового управління (фінансова стратегія і політика, стандарти, способи, методи, засоби);
- участь у фінансовому бюджетуванні діяльності в цілому і центрів управління (підрозділів);
- участь у підготовці рішень, забезпечення фінансової інформацією. Запобігання негативним наслідкам рішень і дій;
- збір, обробка, надання інформації про економічну діяльність підприємства у фінансовій оцінці. Організація і ведення управлінського обліку;
- контроль за реалізацією фінансової стратегії і політики, рішень вищестоящих органів управління, виконання наказів, формування і використання активів, пасивів, доходів і витрат, прибутку, фінансових показників ефективності відповідно до планів і бюджетам;
- аналіз: фінансових результатів, відхилень в планових показниках за такими чинниками результативності та ефективності, резервів розвитку;
- вироблення пропозицій щодо вдосконалення діяльності, підвищення ефективності [1, с. 6].

Склад і обсяг функцій і завдань фінансового контролінгу залежать від видів, масштабів діяльності, специфіки конкретного підприємства і

обмежуються розумінням раціональності та ефективності (повинен не ускладнювати діяльність, оперативність; витрати на розробку і впровадження цілком виправдані користю від застосування).

Фінансовий контролінг є складовою частиною економічного контролінгу і базується на його засадах, способах, методах, засобах. Спеціалізація фінансового контролінгу полягає в об'єктах і додаткових методах.

Методи фінансового контролінгу:

- Activity Based Costing - облік витрат за видами діяльності;
- РСФО, IFRS, GAAP - стандарти фінансової звітності;
- Capital Asset Pricing Model - модель оцінки фінансових активів;
- Cash Flow from Operations - грошовий потік від операційної діяльності;
- Cash Flow Return on Investment - прибутковість інвестицій на основі грошового потоку;
- Cash Ratio - коефіцієнт грошової ліквідності;
- Cash Value Added - грошова додана вартість;
- Discounted Cash Flow - дисконтований грошовий потік;
- інші методи в залежності від виду діяльності, масштабів діяльності, вибору підприємства [2, с. 235].

Організація фінансового контролінгу базується на функціях, завданнях, змісті фінансового управління виходячи з особливостей діяльності. На підставі завдань встановлюються технологічні операції, уточнюються об'єкти, способи, методи, ресурси, які необхідні для вирішення завдань. Визначаються показники результативності. Для оптимізації результативності та витрат здійснюється інтеграція функцій фінансового контролінгу із загальною системою організації і управління.

Якщо організація і управління контролінгом в системному відношенні носять в цілому загальний характер, то в об'єктах, змісті і інструментах фінансового контролінгу в різних видах діяльності є суттєві відмінності.

Особливості фінансового контролінгу на виробничому підприємстві:

- поєднання фінансового контролю з плануванням закупівель матеріалів, виробництва, відвантаження продукції;
- складний процес виробництва продукції, а значить, специфіка формування собівартості та руху грошових коштів, пов'язана з процесами виробництва, запасами, зберіганням і логістикою продукції;
- необхідність вибору найбільш продуктивних і ефективних активів у відповідності зі стратегією. Оцінка інвестицій в довгострокові активи і залучення довгострокових пасивів;
- специфіка балансування активів і пасивів, викликаних процесом виробництва, в частині амортизації основних засобів, прискорення оборотності оборотних коштів, підтримки ліквідності балансу і фінансової стійкості, в зв'язку з тривалістю циклу виробництва;
- застосування складних методів калькулювання та обчислення витрат для їх оптимізації (попередільний, позамовний, директ-костинг, абсорб-костинг, Activity based costing і ін.);
- ціноутворення на продукцію.

Система фінансового контролінгу – це не сталий механізм. Вона вимагає періодичного контролю і вдосконалення в залежності від змін у зовнішньому і внутрішньому середовищі, щоб не стати анахронізмом, перешкодою в розвитку підприємства.

Фінансовий контролінг відіграє важливу роль в системі фінансового управління. Від його організації та якості практичного застосування залежать результативність і ефективність діяльності, її розвиток в перспективі.

Література

1. Папп В.В., Бошота Н.В. Фінансовий контролінг як основа ефективного управління фінансами підприємства. Молодий вчений. 2016. №11(14). С. 1-8.
2. Терещенко О.О., Бабяк Н.Д. Фінансовий контролінг. К.: КНЕУ, 2013. – 407 с.